

## Új utakon a szakmunkás- képzés

A műszaki-technikai haladás előterbe állítja a nép-gazdaság szakmunkás utánpótlásának kérdését, s azt, hogy a munkába álló szakemberek kellő fokú általános műveltséggel is rendelkezzenek. Ez volt az alap gondolata annak a csütörtöki sajtótájékoztatónak, amelyet *Vendég* Sándor és *Csillag* László, a Művelődésiügyi Minisztérium, illetve a Munkaügyi Minisztérium szakoktatási főosztályának vezetői tartottak. Közölték, hogy az Országos Oktatási Tanács nemrégiben megtárgyalta és elfogadta a dolgozók szakközépiskoláinak, valamint a szakmunkástanulói iskolákra épülő szakközépiskolai oktatás szervezeti irányelveit.

A dolgozók szakközépiskolai rendszerének kiépítésével — az iskoláskorúak hasonló tanintézetektől eltérően — a már szakképesítéssel rendelkező dolgozók továbbképzését kívánják biztosítani. A dolgozók szakközépiskolájában szerzett végzettséget a rendes korúak szakközépiskolai végzettségével jogilag azonos értékűnek minősítik, jóllehet a kétféle oktatási forma — érthető módon — tartalmában nem azonos, a tanterveket az életkori sajátosságok, a felnőtteknek már meglevő szakmai tudása, illetve gyakorlata differenciálja.

## Új könyv:

## Legelő- és rétművelés

Dr. Bastay-Tóth Bertalan most megjelent átdolgozott és bővített *Legelő- és rétművelés* című könyve — az első kiadás 1962-ben jelent meg — a mezőgazdaság legelhanyagoltabb ágával, a legelők és rétek jelenlegi sávár helyzetével és azok termelékenységének fokozásával foglalkozik. A könyv témája igen időszerű, mert mezőgazdasági termelésünk, ezen belül állattenyésztésünk fejlődése el sem képzelhető legelőink és réteink terméseinek fokozása nélkül.

Állattenyésztésünk most elsősorban a szántóföldi takarmánynövények termesztésével támaszkodik, pedig szilárd szervezett, egészséges állatot csak jobb minőségű legelőn lehet felnevelni. Ugyanakkor, ha tájunkon körülnézünk, jó legelőt igen keveset találunk. Gyepjeink túlnyomó része igen keveset, és gyenge minőségű füvet terem, nemcsak a kedvezőtlen talajviszonyok miatt (homok, szikla), hanem azért is, mert gyepjeink gyomosak és szegények. E könyv célja: rámutatni, hogy a talajok megjavításával, megfelelő agrotechnikával — trágyázással, e tájnak megfelelő gyepet alkotó növényfajok, illetve fajták alkalmazásával, valamint — ahol erre lehetőség van — öntözéssel, hogyan függetleníthetjük a gyepet tájunkat jellemző szélsőséges és száraz időjárástól. Hogyan biztosíthatjuk a legelő jószág olcsó és egészséges takarmányát.

A könyv rámutat a gyepvetőmagtermesztés nagy jelentőségére is. Itt természetesen elsősorban a hazai igényeket kell kielégíteni, de évről évre fokozódnak az exportigények is.

## +Ü Az üvegbelételekről — Az üvegek visszaszállításának módjáról

Országsszerte viták folynak a bolti eladók és a vásárlók között, hogy az egyes italok és ételek üvegjeit mennyiért kell visszaváltani. A szeszes, üdítőitalos és egyéb üvegeken rendszerint feltüntetik a gyártó vállalatok az árat és a „+ü” jelzést, ami annyit jelent, hogy üvegbetétet is kell fizetni. Vannak — elsősorban külföldi — üveges konzervek és italok, amiken ez a „+ü” jelzés hiányzik. A vásárlók zöme a jelzés hiányát észre sem veszi, s amikor az üveg kiürül visszakereskedőnek szolgáltatni az eladótól. Ott viszont nem veszik vissza — mondván, hogy külföldi áru üvege. Ilyenkor a vásárló nem éppen hízog morog az eladónak. Az is megtörténik, hogy a fogyasztó H és X jelzésű üveget akar visszaváltani, ami szintén akadályba ütközik. Nem veszik vissza — mondván, hogy ezek az üvegek úgynevezett háztartásiak, rendszerint valamelyik vásárló üresen vette valamikor a boltban.

— Mi tehát a teendő? — kérdeztük a Belkereskedelmi Minisztérium szervezési főosztályán?

— A belkereskedelem — volt a válasz — ráfizet az üvegek visszaváltási rend-

szerére, de ennek ellenére nem zárkozzhat el az üvegbetétek visszaidása elől. Minden olyan üveget visszaváltunk, amelyet az ipar úrra meg tud tölteni, s amelyet a meglévő gépekkel le tud zární. Igaz a belkereskedelem elég sok olyan árucikket, konzervet, italárut és egyéb tartósított ételárut hoz forgalomba, amelyek nem nálunk készültek. Ezeket nem tüntetik fel a „+ü” jelzést, tehát ezeknél az üveg árá benne foglaltatik a bruttó árrban.

— Sajnos a vásárlásnál a fogyasztók erre nincsenek tekintettel és követelik az üveg árat is. Ezeknél tehát a betétek nem lehet követelni. Kivételt képez a Pilseni sör, amelyet visszavesznek, mert az üveget a magyar ipar is tölti. A felettes hatóságok országsszerte figyelmeztetik a kiskereskedelmi hálózat dolgozóit, hogy ha kell, még a szombati csúcsforgalomban is vegyék vissza a hazai gyártmányú üvegeket és a betéteket fizessék vissza. A felettes szervek abba nem szólnak bele, hogy a bolt hogyan adminisztrálja az üvegek visszavételét. Vannak panaszok, hogy egyes lelkiismeretlen alkalmazottak nagyrítán oszejátszanak és kevesebért vásárolják az üvegárut vissza, mint amennyit az eladók felszámítottak. Az ilyen eseteket szigorúan üldözzük.

— Miért nincs üvegáru visszaváltási nyomtatvány az üzletekben?

— Van ilyen nyomtatvány és mindenütt ki kell függeszteni. Ahol még sincs, kérheti a vevő. Ha pedig nem tudják odaadni, jelenteni kell a felettes szervnek.

Zs. L.

## A Vezúv sikere Budapesten

Szegedi termékek fővárosi bemutatón

Választékosság, színvonal, praktikuság jellemezte azt a bemutatót, amelyet a tanácsi ipar új termékeiből rendeztek a Budapesti Nemzetközi Vásár területén a Petőfi csarnokban. Az új termékek között szebbnél szebb bútorok, cipők, ruhák, háztartási cikkek, gépek, kemping-cikkek, használati és dísz tárgyak vonultak fel. *Nyolcvan tanácsi vállalat 300 terméke.* A tanácsi ipar — a fővárosból és vidékről legszebb és legújabb termékeit küldte a bemutatóra, melyen a kereskedelem szakemberei válogatnak és rendelnek a következő évre. Reméljük, sok „mutatóba” hozott darabbal találkozunk majd az üzletekben. Hiszen ki ne vásárolna szívesen például a hajdúbószörményiek fotellé és asztalá alakítható heverőjét, a zalaegerszegi cserépkályhagyárt mintás cserépkályháját, a legújabb elektromos gitár hangját — olyan szépek, finom vonalúak. A gitárokat a Szegedi Hangszergyár küldte a bemutatóra.

Szegedi vállalatok neve

többször is előkerült a bemutató folyamán. A kiállító vállalatokat felsoroló táblán mindjárt három felirat is jelezte a szegedi termékeket. Mindenek előtt talán említjük meg a Szegedi Fémfeldolgozó és Finommechanikai Vállalat nevét. Hiszen Vezúv elnevezésű sport-presszójuk a „Legszebb új termék” díjat nyerte. A könnyen kezelhető kisméretű kávéfőző valóban szép formájú, praktikus darab. De tetszett a szakembereknek a vállalat motorke-  
képző-utánfutója, amely könnyű, jól konstruált. Tűzőoltásokapok, teherautókra szerelhető tükröket hoztak még a kiállításra.

A Szegedi Ecset és Sepregyár különleges ecsetei, a finom, apró méretű és a hatalmas lapacsekert ugyancsak sok érdeklődőt vonzottak. S szinte hallani vélte a látogató a legújabb elektromos gitár hangját — olyan szépek, finom vonalúak. A gitárokat a Szegedi Hangszergyár küldte a bemutatóra.

Kádár Márta

## Kardiogramm — telefonon

Az örmény tudósok olyan készüléket szerkesztettek, amelynek révén a kardiogramm több száz kilométernyi távolságra továbbítható. A kis tranzisztoros készülék könnyen hozzáférhető az elektrokardiográfhoz, amelynek jelzéseit aztán a

telefonon való továbbításra alkalmasítja. A felvétel helyén ugyanaz a készülék fejt meg a kapott információt és reprodukálja a kardiogrammot.

Az újdonság kipróbálása egyszerű eredményeket hozott.

Mezőgazdasági gép, gépalkatrész szakmában jártas

## segédmunkásokat

felvesszünk.

Jelentkezés: AGROKER Vállalat Szeged, Dorozsmai út 33.

x K 528

## Gyerekhadgyakorlat

Reggel fél hét, mikor a hadgyakorlat törzstiszteje, harminc nyolcadikos fiú az utolsó eligazításra felsorakozik az iskolaudvaron. Parancsszavak hangzanak, s öt perccel hét előtt a két első induló órs ott áll a startvonalnál: az ötödik a első órs Kovács Bea, és a hetedik a első órs Heidt Pista vezetésével.

### Az első akadályok

Az órsvezetők kezében térkép és az előttük álló Rózsa Pista csapatútkár indítótárcsáját figyelik, mikor vált pirosról zöldre. Még tíz másodperc, még nyolc, még kettő — most! Az indulás pillanatában kápják meg a leírt 1. sz. útvonal-feladatát is. A hetedik órs balra, az ötödik órs jobbra fordul a Madách utcán, s aztán eltűnnek az utcák kanyarulatában. Már felsorakozik a következő órs, öt perc múlva ők is indulnak, s így egymás után indul a Madách Imre Úttörőcsapatnak mind a harminc órs.

Külön útvonalon mennek az ötödik-hatodikosok, külön a hetedik-nyolcadikos órsok, a „nagyok”. Egyelőre könnyű a menet, de alig 15 perc után már az első csoportokhoz érnek, s itt vár az első meglepetés: két-két tanár veszi át az eddigi útjegyüket és válaszolni kell, miről nevezetesek az eddigi járt útvonalak névadói: Madách, Hétvezér, Damjanich, Lehel, Hunyadi, vagy a kicsiknél Szent István, Kosuth, Juhász Gyula, Brüsszeli körút?

Az órs közösen válaszol, s a felelet értéke szerint kerül 1—5 pont a kísérőellenőr „törzstiszti” ellenőrlapjára. A „haditudósító” Ábrándy Tamás kerékpáron járja az útvonalakat, viszi hozzá a jelentéseket: jól halad a harci túra.

Az első akadályon túljutva meg súlyosbodik az

sők helyzete. Most már ki kell találni, melyik úton is kell továbbhaladni, mert a Gém utcát csak „szárnyas halevő”, a Lomnici-t „szlovákiai hegycsúcs” jelzi, a Holló-t „fekete madár” és így tovább. Közben az ellenőrtisztt pontozza nemcsak az útvonal betartását, hanem például a gyalogos KRESZ betartását járdán és útesten, a fegyelmet, a rendet, a csendet is, s ráadásul az út menetidejét is jegyzi.

### A második csomópont

De nincs baj sem a fegyellemmel, sem az idővel, pedig közben még növénytanai és földrajzi megfigyeléseket is kell végezni. Na persze egy-két órs az átlagnál túl érkezik, mert alig-alig leli meg a már jobban elrejtőzött második csomópontot. Az egyes oszlopban, szótlanul menetelő úttörőknél szívesen adna utbaigazítást egy-egy ráérő felnőtt, de ki tud eligazodni az ilyen utcanevéken? Ide úttörő-találékonyaság kell! A legrövidebb időt, 41 percet, a hatodik bé első órs „futja”, Lénárt Imre vezetésével, a nagyok közül pedig a nyolcadik a és a nyolcadik b harmadik órsai érnek be elsőként, 63 perces idővel. Végre az egy-két tévelygő is beér a célba, ahol a két parancsnok helyettes, Bakonyi László és Veress László tanárok fogadják az órsokat. A cél a gedőli töltés-átkelő helynél kijelölt játszótérrel, ahol önfeladti játék kezdődik, miután az órsok elfoglalják a kijelölt helyet.

Délután újra sorbarendeződik a négyszáz úttörő. Az iskolaudvar óriási „Doxa”-

ja, melynek mutatóját ketten is forgatják a másodpercmutató sebességével, most új szerepet kap. A közös játékok teljesítményidejét arról jegyzi az ellenőrtisztek. Van itt labdavezetés lábbal és fejjel, négykézláb úzve a labdát, míg a többség egymásnak dölve kacag a töltésoldalon, amíg csak rá nem kerül a sor. Aztán „átkelés a mocsáron” két téglán, gombfelvarrási, krumplihámzási s végül lovasverseny. Persze mind időre!

### A győztesek

Alig fordul alkonyulóra a nap, az órsok újra sorbaállnak, újra forog a tárcsa, s a megkapott útvonalon, a térképek és a felderítők segítségével öt óra után a legkényelmesebb órs is befut a Lechner térre. Így aztán az értékelésre, s amit talán még fontosabb, a jutalom kiosztásra csak három nap múlva kerül sor, mire a 630 ponttételből rendeződik az órsok teljesítménye. A jutalom két láda körte, amit a négy győztes órs kap meg. A legkisebbek közül Tolnai Tünde ötödik és órs került első helyre 94 ponttal; a hatodikosok között Lénárt Imre órs győzött 100 ponttal, a hetedikesek közül Vajda Éva hetedik és órs Ács Tibi hetedik és órs holtversenyből végül a cések kerültek ki győztesen, 99 ponttal, a nyolcadikosok között pedig Bárdos Jancsi nyolcadik és órs nyert 103 ponttal.

A harci túra a Madách utcai iskola úttörőinek első nagy tette volt a Vöröszázló hőseinek útján mozgalomban.

Fejér Dénes

## A férfi egészen más Új filmek

Mint a címből nyilvánvaló, ebben a filmben annak a szemléletnek és magatartásnak a kritikáját látjuk, amely szerint a férfinek, mivel egészen más, mint a nő, szabad azt, amit a nőnek, a feleségnek nem. Nevezetesen: szabad megcsálnia a feleségét, anélkül, hogy mint ember a társadalom szemében elveszítené erkölcsi értékeit. Viszont, ha a feleség csinálja ugyanezt, közönséges ribancá válik, a férj és a társadalom szemében egyaránt.

Ilyen nálunk a közszellem? Igen, még ilyen; ezekben az ügyekben mindig a nő a vesztes. De hogy nem általánosan ilyen a közgondolkodás, azt többek között abból is lehet sejteni, hogy a film közönsége nagyon jól mulatott a filmbeli férj magatartásának azon az ellentmondásán, hogy — miután hazatért az egyik szeretőjétől — felháborodva vonta felelősségre a feleségét, amiért megcsalta őt. S a közönség nemcsak azért nevetett ezeken a jeleneteken, mert a film ügyesen, jól poentírozva mutatta be a férfi gondolkodásának e sajátos ellentmondását, hanem elsősorban azért, mert valóban mulatságos, nevetéses ez a szituáció, ez a

képmutató, hazug magatartás.

A film ennél tulajdonképpen nem mond többet. Illetőleg természetesen még azt is mondja, hogy a férjnek „bosszúból” megcsaló nők sem cselekednek helyesen. Ez azonban kevés. Ez a problematika jóval sokrétűbb, bonyolultabb, mint ahogyan a filmben megjelenik. *Csurka* István író és *Fejér* Tamás rendező filmjének mégsem ez a legfőbb baja, hanem az, hogy *túlságosan prédikáló, didaktikus*, s ebből következően nem eléggé intenzív hatású, nem nagyon meggyőző. Ha ez a probléma olyan egyszerű lenne, mint amilyenek a film bemutatja, semmi szükség nem lenne magára a filmre sem. Az emberek abból a sok prédikációból, amit eddig erőlt hallottak, már régiesen megértették volna, hogy nem helyesen cselekszenek, ha megcsalják életük társát. A film ily módon tulajdonképpen *önmagát tagadja*.

A férfi főszerepet *Kállai* Ferenc kifejezően játszotta, a feleség halványabb figuráját *Krencsey* Marianne mutatta be. A kisebb szerepekben több neves, ismert színész láttunk, *Sinkovits* Imrét, *Dömján* Editet, *Dayka* Margitot.

Ü. L.

## A Nagy Medve fiai

Ki ne emlékezne szívesen Cooper indián történeteire? Ki nem álmodta már a gyermekkor izgalmas kalandkönyveit szélesvásznú, színes filmvászonra, ahol meglevenednek a sápadtarcúak, a tarka harci díszekben fűrűg mozgó izmos rézbőrű legények, a törzs vénei, a rejtélyes vadnyugat sziklás, kopár fennsíkain sorakozó wigwamok világa. Persze ez a romantikus meseélmény valamikor kegyetlen valóság volt. Észak-Amerikában a Nagy Medve dakota-törzs fiait indián társaikkal együtt a fehér telepek kegyetlen eszközeivel kényszerítették rezervátumokba, ahol rabzolta sorba akarták súlyosítani az évszázados szabadságukat fanatikusan őrző rézbőrűeket.

Filmünk története idején, — a múlt század elején — még váltakozó sikerrel folyt a harc. A kezdetleges fegyverekkel felszerelt indiánok bátran szembefordultak a háború jogtalan módszereit sem tartózkodó fehérekkel, s ennek a históriának végén győztesként vezeti el népét Tokei-ihito, a dakoták fiatal főnöke, a szabadságot ígérő Missouri vidékére. Josef *Mach* érdekes, helyenként nagyon izgalmas, vérbeli indián történetet rendezett szélesvásznú — elsősorban persze a fiatalabbak számára, akik nagy tetszéssel is fogadták a Nagy Medve törzs tagjainak kalandos történetét.

N. L.